

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(651)**

Wspólne posiedzenie
Komisji Emigracji i Polaków za Granicą (41.),
Komisji Gospodarki
i Finansów Publicznych (79.)
oraz Komisji Ustawodawstwa
i Praworządności (96.)
w dniu 19 lutego 2003 r.

V kadencja

Porządek obrad:

1. Pierwsze czytanie projektu uchwały w sprawie uczczenia wybitnych osiągnięć Ignacego Łukasiewicza, pioniera światowego przemysłu naftowego i gazowniczego.

(Początek posiedzenia o godzinie 9 minut 04)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodnicząca Komisji Ustawodawstwa i Praworządności Teresa Liszcz)

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Otwieram posiedzenie poświęcone pierwszemu czytaniu uchwały w sprawie uczczenia wybitnych osiągnięć Ignacego Łukasiewicza, pioniera światowego przemysłu naftowego i gazowniczego.

Projekt uchwały przygotowany przez dwie komisje – Komisję Emigracji i Polaków za Granicą oraz Komisję Gospodarki i Finansów Publicznych – został skierowany przez marszałka Senatu do rozpatrzenia w pierwszym czytaniu do trzech komisji.

Reprezentantem wnioskodawców jest pan senator Rzemyskowski. Wobec tego bardzo proszę, Panie Przewodniczący, o uzasadnienie projektu uchwały.

Senator Tadeusz Rzemyskowski:

Szanowni Państwo!

W środowisku przemysłu naftowego osoba Ignacego Łukasiewicza cieszy się wielkim uznaniem. Jest on powszechnie traktowany jako światowy pionier przemysłu naftowego i rafineryjnego, a rok 2003 jest obchodzony jako Rok Łukasiewiczowski nie tylko w Polsce, nie tylko na Ukrainie, ten pomysł zatacza już coraz szersze kręgi, także w innych środowiskach, szczególnie tych, gdzie Polacy byli pionierami, a więc w Rosji, w Ameryce Północnej, Południowej. A ponieważ tak mało mamy symboli, tak mało ludzi mądrych i pracowitych, cierpimy na brak wzorców, sądzę, że tak jak w zeszłym roku obchodziliśmy i czciliśmy naszego wielkiego Polaka Ignacego Domeykę, tak w tym powinniśmy uczcić Ignacego Łukasiewicza.

Jako branżowiec powiem też o dwóch przesłankach praktycznych.

Pierwsza jest taka, że w 1909 r., a więc dziewięćdziesiąt cztery lata temu, Polska była prawdziwym światowym mocarstwem naftowym, drugim po Ameryce.

Druga to fakt, co potwierdzi tutaj były wiceminister górnik: w Polsce mamy dość duże złoża gazu, a także ropy naftowej, niekonkurencyjne co prawda w zestawieniu z węglem, niemniej jednak od lat czekające na gospodarcze wykorzystanie, zagospodarowanie. Częściowa zmiana wieloletniej umowy z Rosją daje gwarancję zagospodarowania tych złóż. W zeszłym roku rząd przyjął program zwiększenia wydobycia gazu o 50% i ropy naftowej do poziomu minimum 1 miliona t. To są wielkie pieniądze dla gospodarki, a także dla samorządów lokalnych z opłat eksploatacyjnych.

Uczczenie Ignacego Łukasiewicza ma także inny aspekt: podbudowanie ego górników naftowych.

(Przewodnicząca Teresa Liszcz: Przepraszam państwa, cały czas jest jakiś taki szmer. Słuchajmy pana przewodniczącego.)

W tym roku święto Ignacego Łukasiewicza będzie obchodzone przez całe środowisko górników naftowych, ale to Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego zwróciło się do Sejmu i Senatu z prośbą o uczczenie jego pamięci. Ja sądzę, że krótka uchwała o charakterze okolicznościowym byłaby jedyną i najlepszą formą tego uczczenia. Stąd też, jako górnik naftowy, napisałem, żeby rozpocząć proces legislacyjny, tę uchwałę. Ona przez obie komisje nie została zmieniona, ponieważ nad nią nie pracowaliśmy w tym sensie, że odłożyliśmy całą tę pracę merytoryczną, słowną i prawną do wspólnego posiedzenia w dniu dzisiejszym.

I tyle mego wstępu. Tak więc napisałem uchwałę i krótkie uzasadnienie. Oddaję ją w nasze wspólne ręce, żeby nadać jej taką formę, z której byśmy byli wszyscy zadowoleni. Dziękuję.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Dziękuję bardzo. Ja muszę powiedzieć, że *prima facie* jestem zdania, że forma jest świetna i komisje znakomicie to przygotowały, a nasza się do tego pewnie przyłączy.

Ale otwieram dyskusję.

Zapomniałam państwa z pośpiechu powitać bardzo serdecznie z samego rana. Witam gorąco i państwa senatorów, i przede wszystkim gości.

Jeśli ktoś ze strony rządowej chciałby zabrać głos w tej sprawie, to bardzo proszę. Nie ma nikogo ze strony rządowej. Strona rządowa na pewno jest zainteresowana uczczeniem, ale uznała, że i bez jej obecności znakomicie to zrobimy.

Otwieram dyskusję, kto z państwa pragnie zabrać głos?

Pan senator Drzęźła, bardzo prosimy.

Senator Bernard Drzęźła:

Ja tylko miałbym małe sprostowanie, małe uzupełnienie do wypowiedzi pana przewodniczącego Rzemyskowskiego. Nazwisko „Łukasiewicz” jest znane, cenione, szanowane nie tylko w kręgach przedstawicieli przemysłu naftowego, ale i w kręgach geologów, górników, geofizyków, czyli ogólnie w kręgach ludzi związanych z naukami o ziemi. Dziękuję.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Dziękuję.

Kto z państwa pragnąłby zabrać głos w sprawie treści uchwały czy uzasadnienia?

Pan senator Jaeschke, proszę bardzo.

Senator Andrzej Jaeschke:

Oczywiście ja w pełni popieram treść, może nie jako branżowiec, ale jako ten, który jeszcze gdzieś tam ma w zakamarkach pamięci lampy naftowe.

Mam jedną poprawkę stylistyczną. Ponieważ cały tekst jest w czasie przeszłym z jednym wyjątkiem: „Ignacy Łukasiewicz jest konstruktorem”, no to w drugim akapicie też należałoby napisać „był konstruktorem” i wtedy jednolity czas będzie w całej uchwale zachowany. Dziękuję.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Dziękuję bardzo.

Ja mam co do tego pewne wątpliwości, bo chyba autorem, wynalazcą pozostaje do końca świata i o jeden dzień dłużej. Ja miałabym pytanie: czy do słowa „konstruktorem” nie należałoby dodać „wynalazcą”, czy też to znaczy to samo? Czy słowo „konstruktor” oznacza także, że on wynalazł i skonstruował, czy że zrobił to kto inny?

(Głos z sali: To nie jest to samo.)

(Rozmowy na sali)

Myślę, że on to także wynalazł, prawda? A więc może dodajmy słowo „wynalazcą”, jeżeli tak jest: „jest wynalazcą i konstruktorem”.

(Głos z sali: Tak jest.)

Ja jestem szczególnie wdzięczna Ignacemu Łukasiewiczowi, bo jeszcze szkołę średnią kończyłam przy lampie naftowej.

Pani senator Krzyżanowska.

Senator Olga Krzyżanowska:

Pani Przewodnicząca, ale w pierwszym akapicie jest „wynalazca”, więc wydaje mi się, że to będzie powtarzanie. Naturalnie był wynalazcą, broń Boże tego nie neguję.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

No jest. Jeżeli państwo uważają, że nie, to... Ale jak się pisze „konstruktorem”, to mnie się wydawało, że to może sugerować, że ktoś inny rzucił ideę i pomysł, a on tylko skonstruował. Że to nie jest po prostu pełna prawda w tej sprawie, dlatego tak proponuję.

Pan senator Drzęźła, proszę bardzo.

Senator Bernard Drzęźła:

Tak, tak, to słowo „wynalazca” w trzecim wierszu ma znaczenie szersze, bo przecież Łukasiewicz wynalazł nie tylko lampę naftową, ale przede wszystkim lampę naftową, z czego zasłynął, i to właśnie tutaj podkreślamy.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Kto z państwa jeszcze w tej sprawie? Zanim przystąpimy do głosowania nad ewentualnymi poprawkami, to pytam: kto pragnie zabrać głos, zgłosić jakąś poprawkę, czy to stylistyczną, czy merytoryczną. Nikt.

Jak rozumiem, na razie mamy tę jedną poprawkę.

Ja pozwolę sobie ją poddać pod głosowanie.

Kto z państwa jest za tym, żeby na początku drugiego akapitu przed słowem „konstruktor” dodać słowa „wynalazcą i”?

Proszę podnieść rękę, kto jest za? (18)

Kto jest przeciw?

(*Głos z sali*: Nie ma głosów przeciw.)

Kto się wstrzymał?

(*Głos z sali*: Nie ma wstrzymujących się.)

A więc postanowiliśmy dodać słowo „wynalazca”.

Czy są inne poprawki, a zwłaszcza czy Biuro Legislacyjne proponuje nam jakieś ulepszenia?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu Katarzyna Iwicka:**

Dziękuję bardzo. Katarzyna Iwicka, Biuro Legislacyjne.
Biuro nie ma żadnych zastrzeżeń, dziękuję.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Jeszcze pan senator?

Senator Andrzej Jaeschke:

Tak jest. Ja się będę upierał przy swojej poprawce: nie „jest”, tylko „był”.

(*Głos z sali*: Ja też tę poprawkę popieram.)

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Niech autorzy zdecydują, co im bardziej odpowiada.

(*Rozmowy na sali*)

No tak, ale dalej jest „był”. Faktycznie, jest różnica czasu w zdaniu o podobnym charakterze.

Autorzy... Panie Senatorze Rzemyskowski, czy poprawiamy w obydwu zdaniach na „jest”, czy na „był”, bo chyba powinno być tu jednolicie?

Senator Tadeusz Rzemyskowski:

Ja chcę powiedzieć, że we wszystkich książkach i publikacjach, także i w dokumentach pisze się do dnia dzisiejszego, że kolega Ignacy Łukasiewicz jest twórcą lampy naftowej. Jest. Nikt tego „jest” nie zmienia, czyli „jest”. To tak jak się mówi o Koperniku, że on jest twórcą takiego systemu, i nie pisze się, że był, ponieważ już nigdy druga osoba nie zmieni tego faktu.

(*Przewodnicząca Teresa Liszcz*: I chyba jest pewna różnica między...)

W drugim zdaniu o tym, że był organizatorem i pierwszym prezesem Towarzystwa dla Opieki i Rozwoju Przemysłu i Górnictwa Naftowego w Galicji, no to jest to słowo „był”, ponieważ po nim było jeszcze wielu działaczy, prezesów tego towarzystwa.

Tak więc ja uważam, że powinno być słowo „jest”.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Mnie pan senator przekonał, ale pewnie będziemy głosować.
Kto z państwa jeszcze pragnie zabrać głos w tej kwestii?
Bardzo proszę, pan senator Mąsior.

Senator Bogusław Mąsior:

Pani Przewodnicząca, ja chciałbym się odnieść do słusznej uwagi pana senatora Rzemykowskiego, który uzasadnia, że błędy powtarzane wielokrotnie stają się regułą. Ale tak do końca nie jest. Jeżeli używamy w tekście czasu przeszłego i mówimy o osobie, która żyje wiecznie, ale w pamięci, a nie dzisiaj, no to należałoby powiedzieć, że był twórcą, bo wprawdzie nikt po nim już tego wynalazku nie dokonywał, ale on był twórcą, w przeszłości.

Senator Tadeusz Rzemykowski:

Jest i taka prawda, że jeżeli rzecz niezgodna z faktem zacznie być wygodna, to z czasem staje się faktem. To prawda, to udowodniono, i z tym nawet wybitni polonści nie walczą.

Jest tak, że Ignacy Łukasiewicz jest wynalazcą i konstruktorem lampy naftowej, bo nikt inny po nim już takiej rzeczy nie zrobił. Czyli jest w naszym pojęciu, w pojęciu wszystkich odbiorców tą osobą, która to zrobiła. Jest, a nie był, ponieważ lampa naftowa wykonana przez Ignacego Łukasiewicza w formie niezmienionej jest, była tu zresztą przez kilka tygodni w Senacie. Jest on twórcą tej lampy, ona nie została co do istoty zmieniona, czyli nie można powiedzieć, że „był”.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Nie, pionierem się jest do końca.

(Głos z sali: Boguś, Lenin wiecznie żywy, no!)

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Tutaj panowie senatorowie podpowiadają, że Mickiewicz jest wieszczem. Wieszczem jest ciągle, tak.

(Senator Tadeusz Rzemykowski: Byłem kiedyś kawalerem, ale jestem nadal człowiekiem, tak że...)

(Wesołość na sali)

Ja myślę, że to jest argument zupełnie przekonywający. Druzgocący.

Czy pan senator Jaeschke podtrzymuje swój wniosek o zmianę na czas przeszły?

Senator Andrzej Jaeschke:

No nie, oczywiście nie. Jeżeli większość jest innego zdania, to nie będziemy głosować. Wycofuję, dziękuję.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Czy ktoś z państwa zgłasza jakąś poprawkę do tego tekstu? Nie.

Wobec tego możemy przystąpić do przegłosowania całości.

Kto z państwa jest za zarekomendowaniem Wysokiej Izbie podjęcia uchwały w sprawie uczczenia wybitnych osiągnięć Ignacego Łukasiewicza wraz z wcześniej przyjętą poprawką? (18)

(Rozmowy na sali)

Czy ktoś jest przeciw? Dla zadośćuczynienia formalności pytam.

Ktoś się wstrzymał od głosu? Nie.

To znaczy, że połączone komisje jednomyślnie podjęły decyzję o rekomendacji uchwały.

Sprawozdawcą, jak rozumiem, jest pan senator Rzemykowski.

Pani senator Ferenc prosi o głos. Proszę uprzejmie.

Senator Genowefa Ferenc:

Dziękuję bardzo pani przewodniczącej za udzielenie głosu.

Ja bym poddała pod rozwagę następującą sprawę. Czy nie byłoby warto, ze względu na to, że dzisiejszy porządek obrad nie jest bardzo obciążony, aby Wysoka Izba zgodziła się odbyć dzisiaj drugie czytanie? Bo jeżeli już w innych krajach również się o tym myśli, to może my załatwilibyśmy to szybko i jako jedni z pierwszych. Uważam, że dzisiaj jest okazja, żeby to rozpatrzyć. Dziękuję.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Jak rozumiem, pan senator Rzemykowski się do tego przychyła i zgłosi taki wniosek do porządku obrad? Tak, Panie Senatorze?

Senator Tadeusz Rzemykowski:

Tak.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Dziękuję.

W takim razie zamykam wspólne posiedzenie trzech komisji.

Dziękuję bardzo państwu za udział.

(Koniec posiedzenia o godzinie 9 minut 19)

